

Till läsningen: Intet sk vid inskriftens början. 9 i är icke stunget. I 11 g finnes en svag fördjupning, som troligen är huggen. 12, 17, 20, 30 e äro tydligt stungna. 38 l, icke t. Något t finnes ej. 41 g är tydligt stunget. Likaså är 49 e tydligt stunget. Alla inskriftens (3) s äro vänderunor. Alla n ha bst endast på h. sidan av hst; alla a ha däremot dubbelsidig bst. Intet sk efter 47 r eller vid inskriftens slut.

Bureus (Fa 6): 11 k, 41 k, 49 i; Fa 10:2: 11 k, 12 i, 41 k, 49 i, sk efter 18 n. — Hadorph: 11 k, 38 l, 41 k, 48—51 sen (sista runan saknas). B 196: 11 k, 38 t, 41 k, 48—51 sena. — Dybeck: 11 k, 41 k, 49 i. — Brate: 11 k, 41 g, 49 e.

Om namnet *Finnviðr* se Sö 190, Sm 4. Om kvinnonamnet *Fastlaug* se Sö 242 och E. Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 101.

Ordet 15—23 **stenmerki** tolkas redan av Bureus som »saxeum signum». Jfr **stain** × **kumbi** L 1060 Ockelbo kyrka, **stainhal** U 170, **stainil** U 434.

476. Vickeby, Knivsta sn.

Litteratur: D 2:239. R. Dybeck, Svenska runurkunder 2 (1857), s. 32 (n:r 91); UFT h. 5 (1876), s. 25.

Avbildningar: Dybeck (D 8: o 91 och D 2:239).

Om runstenens plats meddelar Dybeck följande: »Sedan jag granskat stenmärket (»stenmerki») i Tomta hage (Bautil 196, Lilj. 566, hvilka orätt uppgifva att det är å Vickby mark), samt funnit ristningen öfverensstämma med den bautilska ritningen, så blef fråga om sträckningen af den nu hardt när ofarbara väg, hvilken löper öfver den i runskriften nämnda bron. Mig sades att denna från bron sträcker sig genom en skogig bergsmark till landsvägen vid Knifstads kyrka. Jag begaf mig så till fots öfver den nya bron, som är ett stycke söder om den gamla, och var snart inne på en hög och oländig mark. Vägen torde alldrig varit annat än ridväg. Omkring tolf famnar från bron och helt nära vägen låg en ituslagen runsten, öfverväxt med tjock väggmossa. Det felande tredje stycket fanns icke.»

Det är oklart, huruvida Dybeck menar, att runstenen funnits på norra sidan om bron (på samma sida som U 475), åt Tomta till, eller på södra sidan, närmare Vickeby. Framställningen tycks närmast tyda på det senare, och härmed stämmer också, att han uppkallar stenen efter Vickeby, under det att han påstår, att »stenmärket», d. v. s. U 475, ligger i Tomta hage. Men å andra sidan är det sannolikt, att Dybeck har kommit till platsen från Vickeby och att han hört, att vägen i sin fortsättning skulle gå genom skogen till landsvägen vid Knivsta kyrka. I *Sveriges runurkunder* uppger han, att U 475 är »i en vräksten uti Ekängsbacken» och U 476 »ligger ett stycke från föregående [U 475], längre upp i Ekängsbacken». Här är det tydligt, att han menar, att även U 476 funnits på norra sidan om bron.

Stenen har i senare tid förgäves eftersökts och synes vara förkommen. Redan i beskrivningen till Geologiska kartbladet »Sigtuna» (1865) meddelas, att »vid Wickeby skall finnes en runsten enligt Dybecks Svenska Runurkunder, Andra samlingen, 91, hvilken dock ej blifvit anträffad.»

Stenen har enligt Dybeck varit ung. 1,60 m. hög och 0,60 m. bred. Den var sönderslagen ungefär på mitten, och på h. sidan var ett stycke avslaget, varigenom inskriftens slut har gått förlorat.

Inskrift (enligt Dybeck):

× **sulfa** × **auk** × **bui** × **karpu** **bru** × **pisa** × **eftir** × **askair** × **uar** **sun** . . . × - **þua** -

Solfa ok Boi gerðu bro þessa æftir Ásgæir, var sun . . .

»Solva och Boe gjorde denna bro efter Ásger, (som) var son . . .»

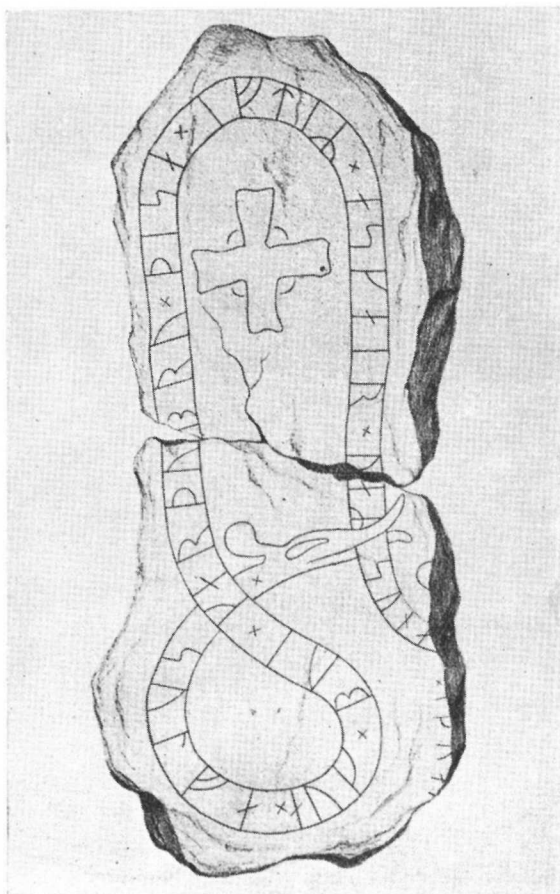

Fig. 195. U 476. Vickeby, Knivsta sn. Efter D 8:o nr 91.

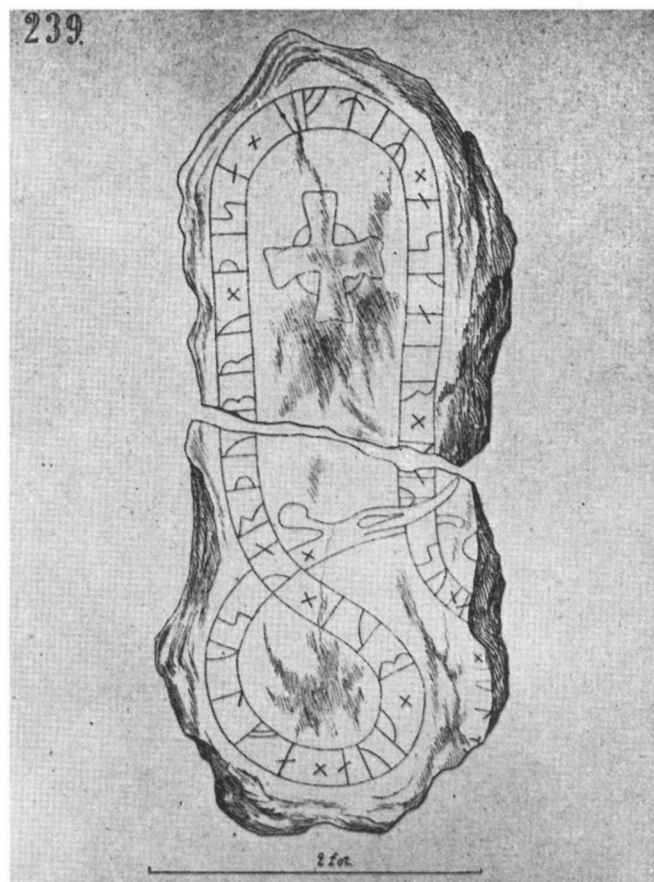

Fig. 196. U 476. Vickeby, Knivsta sn. Efter D 2: 239.

Till läsningen: 5 **a** är osäkert. D 8:o 91 har tydligt **a**, men i D 2: 239 har Dybeck, förmodligen efter förnyad granskning, prickat bistaven och därmed betecknat den som osäker. I texten anmärker han: »Första namnets **a** matt och osäkert. Törhända i.» 24 **e** är stunget i D 2: 239 (men icke i D 8:o 91). Efter 41 har sannolikt funnits ännu ett par runor inom runslingan. De sista runorna stå utanför slingan och äro svårt skadade.

Ett mansnamn svarande mot 1—5 **sulfa** (nom.) synes ha funnits. Det är förut känt från Ög 46 (**sulfu**, ack.), Sö 53 (**sulfu**, ack.), L 1237 Vallsjö sn, Smål. (**sulfa**, nom.), ett belägg alltså från varje landskap från Uppland t. o. m. Småland. Beteckningen är förvånansvärt enhetlig. Ehuru mansnamn har det grammatiskt feminina form på **-a** (obl. kasus **-u**), liksom *Sturla*, *Órókia* m. fl. (se A. Kock i *Skandinavisches Archiv* 1, s. 1 f.). Stamstavelsevokalen är mångtydig. Närmast ligger givetvis *u* eller *o*, men även den genom *u*-omljud av *a* uppkomna vokalen *ø* är tänkbar, liksom också *y* eller *ø*. Etymologien måste här bli avgörande. På en skånsk runsten (*DR* 229 Sandby) förekommer mansnamnet **syfja** (nom.). Det är att märka, att i alla dessa former *v*-ljudet tecknas med runan **f**. Ett helt annat namn är därför **salui** (nom.) Sö 61, **salua** (ack.) L 748 Alsta, Nysätra sn, fsv. *Salve* (»rätt vanligt»), isl. *Sólvi*; detta är ursprungligen ett tillnamn, den bestämda formen av adjektivet isl. *sólfr* (poet.) 'blek, mörk', feng. fht. *saló* 'märkfärgad, smutsig' (A. Kock i *ANF* 10, s. 305 f., *SL* 12: 7, s. 18, *Svensk ljudhistoria* 2, s. 17 f.).

Namnet *Boi* är icke särdeles vanligt i inskrifterna. Något annat exempel från Uppland synes tills vidare icke vara känt. Däremot är det belagt i Sö 148, Ög 81, 183(?), L 1228 Reperda, Alseda sn (Smål.), *DR* 103, 189; fsv. fda. *Bo*. — Om namnet *Asgæirr* se U 350.

Om den i inskriften omtalade bron se ovan U 475.